

A 4751

75i

21-57
109

Wernõi maawärisemine.

Wernõi hädaliste hääks

wälja annud

Olewiku toimetus.

Tartus.

Trükitud A. Grenzsteini trükikojas.

1887.

Awalik kutse.

Bunase Nisti Wene osakonna Muu-
tiidetu d Kaitse ja on selle hirmsa
õnnetuse pärast, mille jüsse Wernõi
linn nii kui ka teised kohad Semiret-
schinski maakonnas on langenud, Kõi-
getõrge mält luba annud, maawä-
rsemise läbi ärähawitatud õnnetumate
hääks andeid korjata.

Ses tiudlas usus, et seehinane kutse
ka Siitwi maal wastukõla leiab, on Bu-
nase Nisti kohaline pääkoos-
olek oma iseäralisel koosolemisel 30.
jaanikuu päewal j. a. otsuseks teinud,
kuna rutulist abi tarwis on, et oma
tagawara kapitalist eimeseks abisum-
maks 500 rubla määrab ning Bunase
Nisti kohalise walitsuse poolt maawä-
rsemise läbi õnnetumaks jaanud waeste
hääks awaliku annete korjamise asutab.

Seda üleüldise teada andes arwab
kohaline walitsus eyejele annuks weel
juurde lisada, et heided anded wastu
wõetud jaawad Siitwimaa kubneri
kantsleis ja järgmiste ajalehtede toi-

metuste „Rigasche Zeitung,“ „Zeitung für Stadt und Land,“ „РИЖСКИЙ ВѢСТНИКЪ“, „Baltijas Wehstnesis“, „Bals,“ „Dlewit,“ „Postimees“.

Kuna meie eesfeiswama ametlikult poolt meie sisse saadetud kutse ära trütime, palume meie oma Gesti wendi ja õdesid tungiwalt, oma südameid ja käsa awada ja jõudu mööda anda, et inimlist häda wähendada. Looduse jõud on riigi Aasia piiril hirmsaste müllanud ja inimeste selka õnnetust wälja puistanud, nagu suu ja sulg sellest waewalt õiget pilti jõuamad kujutada. Keisri Majesteet on ise hädalistele armuandeid saatnud ja Punase Risti ülem Raitseja, helde Keisri Proua, on rahakorjandust nende õnnetumate häda wähendamiseks ette wõtta lubanud. Nii tuleb annete soow ja wotamine kõige armsamalt poolt ja meie koputame ses kindlas lootuses Gesti ukse pääle, et ta jõbralikult lahti tehakse ja seega näidatakse kuidas Gestlane kõigest sellest südamest osa wõtab. mis juurel isamaal sünnib.

Et seda korjandust meie keskes edendada, seks on Dlewiku toimetus Wernõi maa-

wärisemise sõnumed kofku korjanud ja
Olewikust iseäraliseks raamatukeseks ära
trükkunud. Kõik raha, mis selle eesolewa
raamatukese eest fisse tuleb, saab õnnetu-
mate hääks. Sellepärast soowime temale
õige palju ostjaid.

Olewiku toimetuses (Uueturu nultisa
nr. 10), kus seda raamatukest müüakse,
wõetakse iga päew, hommikust kell 7 õhtu
kella 7-meni ka kõige wähemaid andeid
tänuaga wastu ja saadetakse wiibimata edasi.

Olewiku toimetus.

Meie oma väikese isamaa kindlal pinnal ei tunne neid hävitavaid loodusvägesid, mis mujal maadel tuhanditele õnnetust ja häda ning surma toovad. Seda hirmu ja ahastust ei jassa ka kellegi sulg täieste kirjeldada, mis vihased loodusväed muidu nii rohkestes õnnistatud maades häda sünnitades välja külwavad. Õnnetust aimamata lähewad inimesed õhtul rahuga wõddisse, aga sääl ehmatab neid korraga järsk müksatus magusast unest. Häwitaw kole-
dus asub ümberringi. Enne kui unega segatud mõtted täieste häda suuruselt aru on jõudnud saada, langewad majad mürrinal kokku ja matawad ehmatanud ärka-
jad osalt ehk täieste rusu ja prügi alla. Kes koha surma ei leidnud ega raskeid haawu ei saanud, katsub põgeneda, muidugi kõik oma wara maha jättes. Kellel tuleks ka weel niisugusel filmapilgul meelde wara välja kandma hakata! Esi-
mene asi on iseennast hukatusest päästa.

Missugust ehmatust ja hukatust niisugune
 sündmus teeb, seda suudame meie waewalt
 aimata. Ka need, kes oma elu päästsid,
 on õnnetumateks inimesteks saanud. Kõik
 nende wara, majad jne on ühekorraga ka-
 dunud. Paljalt ja näljas seisawad nad
 lageda taewal, kord külma, kord palawuse
 käes ning niisutawad oma kodu wäremeid
 filmaweeaga.

Niisuguseid õnnetusi oleme enamiste ifka
 wõerastest maadest ja riikidest kuulnud, aga
 nüüd tuleb niisugune hirmus sõnum ka
 meie oma suure riigi piiridelt, Bernõi
 linnast.

Bernõi linn seisab Kesk-Aasias Hiina
 piiri lähedal, kõrge Tian-Shani mägestiku
 jatal, mille ladwad igawese lumega on
 kaetud. Ta on alles 19 aastat wana,
 aga inimeste armu poolest ei ole ta Tar-
 tust palju taga. Tema asutaja oli endine
 kuberner Kolpakowski, kes uue linna keset
 tühja liiwakõrbet ehitas ning seega tühi
 kõrbet haljendawaks metsaks ümber muutis.
 Nüüd on küll linna uulitsad weel prügi-

ja valgustamata, aga mitmed puude read mõlemal pool uulitsaid teevad linna otse hallendamaks metsaks, nii et uulitsate päält majasid peaaegu nähagi ei ole. Ra hoovide pääl kasvavad puud. Teisel pool linna ääres ajub suur aed 30000 õuna- tamata ja liivased ning seisavad kastmata puu ja hulga viinamarja põõsastega. Õhk on puhas ja terve ning Urmata jõest voolab kaevanduste läbi linnale hääd wett. 150 wersta lõuna pool seisab suur Siik- Suli järv, mille määratu weelogu 4000 jalga linnast kõrgemal on. See weelogu litjub oma raskusega madalamal seiswa mägise maa pääle ning sünnitab maa-aluste koobaste kokkusurumisega tihti maawäri- semisi, mis ka Bernõi ümberkaudu sugugi aruldased sündmused ei ole. Sellepärast ei pane säälsed elanikud wäiksemaid wä- risemisi tähelegi. Nastal 1885 oli jäl ka küll kange maawärisemine, aga praeguse kõrwal oli see ikka weel üsna lapsemäng. Mitmed looduse uurijad on selle maawäri- semise põhjuse ka tõeste maa-aluste koobaste

kooslangemistes leidnud. Aleksandrowski ja Ma-tau mägestiku sügavuses arvatakse suured lubjakivi ladud olema, kust kõrge-
mal seiswate järwede wesi suure jõuga ene-
sele alla poole teed õõnestab, lubjakivid
pehmeteks teeb ja ära uhab ning sellwiisil
suured koopad ja õõnsused sügawasse maa-
riiti sünnitab. Niipea, kui nüüd niisuguste
koobaste laed mitte enam ülewal seiswa
maa raskuse wastu ei kesta, langewad nad
hirmsa jõuga sisse ning raputawad maad
ümberringi. Sellest arvatakse nüüdne maa-
wärisemine tulnud olema.

Enne maawärisemist oli Wernõi linnas
3000 maja, nendest ligi 2000 kivist.
Nüüd ei ole sääl enam üht ainukest ter-
wet maja. See hirmus lugu sündis 28.
lehekuu hommikul. Selle üle on sõjaminist-
rile ametlikult poolt järgmised telegram-
mid tulnud: Sõjaministrile steppide kind-
ralkubernerilt 28. lehekuul, kohase aja jä-
rele. Wasta kella 5 hommikul oli Wer-
nõis kange maawärisemine. Suur majasid
on rusuhunikuteks wajanud, kõik kirikud,

gümnaasium, kubernereri maja ja hospital on wigastatud. Kõik langes kokku ehk sai raskete wiga. Esimeste sõnumite järelle, mis mitte üsna selged ei ole, on 112 inimest, enamiste lapsed, surma leidnud, wangi kajas saiwad 12 mangi surmaks pigistatud ja 125 haawatud. Nakskeid haamu saiwad ka sõjakuberner, kindralmajor Friede, tema proua ja lapsed, lootuse järele mitte surmawaid. Inimesed hulguwad kõik uulitsatel. Tarwilised käsud on wälja antud, walwamiseks on sõjawägi kutsutud. Wähemad wärisemised kestawad wahetpidamata edasi. Linn on maa päält kadunud.

Sõjaministrile steppide kindral-kubernerilt. Omskis, 29. lehekül, kell 4, 10 m. pärast lõunat. Kõik sõjawäe tarwitada majad Wernõis on kas täieste kokku langenud ehk jälle nii palju wiga saanud, et nad elamiseks sugugi enam ei kõlba; kõik ohwitserid ja walitsuse ametnikud on ilma pääwarjuta, nende warandus sai rusude alla maetud; linna

ei jõua talveks mitte enam üles ehitada; elumajasid muidugi säääl ei ole ja sellepärast on ametimajade ehitamisega waja hakatust teha. Et laagri ehitused ja majad, kus kohtud asusiwad, kõik ära on rifutud, saiwad sõjawäed, kel laagri tellisid ei ole, käsu tellisid üles seadida. Kohtud ametnikkudega on laagri tellidesse läinud; majade mahalangemise läbi on palju sõjariistu katti murtud ja ära rifutud. Sündinud kahju saab järele kuulatud ja altidesse üles wõetud. Ma olen kõik siin olejad ohwitserid tööle pannud, et näha saaks, mis ametimajade ehitamiseks ja parandamiseks tarwis läheb, ja et nad töö üle waataksiwad, mis minu mõtte järele sõjawäed ja komiteed korda wõiwad saata. Et ma mitte ei wõi uskuda, et kõigile Bernõi wäejagudele siin wõimalik on korterit saada, siis palun ma 1. Dhtusiberi pataljoni ärasaatmist Semipalatinski linna; kui tarwis peaks olema, wõiks weel üks teine pataljon Semiretschje = maakonnast Qmskisse saada saadetud, kus ruumi on.

Selle üle saan ma edaspidi täielikku teatust saatma. —

Dmskis 29. lehel. kell 4 p. l. Bernõi rentei on tegewusel. Minu eilse küsimise pääle kostis kindral Friede telegrafi teel: Minu abikaasa ja mina oleme haawatud, aga mitte väga raskeste. Mu taks waneimat poega on kergeid haawu saanud. —

Dmskis, 29. lehel. kellu 8 õhtu. Bernõist hommitu poole on Kasakate külas Ljubownojes ja Usunagatschis kiviised majad hoopis ära riütud ja suurt wiga saanud; kaugemast Tokmali maantee äärest pruuduwad weel sõnumid, sest et telegrafi traat mitmest kohast katki lainud ja teed wajumiste ja lõhede läbi ka ratsakäijatele waewalt läbi saadawad on. Kopolis tee ääres on Karasinski ja Sliiski külas majad maha langenud. Kopolis oli maa wärisemine weel wäiksem, nii et säääl pea midagi õnnetust ei ole sündinud; niisama ka Dsharkentis. Kasakate asutustes Bernõist hommitu pool on mitmes külas kõik kiviimajad wiga saanud, kõige rohkem Malo-

modnoje külas. Inimesi ei ole kuulu järele mujal surma saanud, kui Ujubownojes. Wägedes on mitmel pool lõhestikud sündinud ja kaljud maha kukkunud. Kirgisid on palju kahju kannatanud, nii hästi inimeste kui elajate kautamisega. Wernõis kestwad wärisemised ikka edasi.

— Sõjamineistrile, Ida-Siberi brigadi kommandeerijalt. Wernõis, 29 lehek. kell 9. II. Siberi kasakavügemendi kommandeerija on jalast raskete wigastatud. Mina ja staabi päämees oleme kergelt haawatud. Sõjawäes walitseb väga hää waim. Sõjamehed otsisivad enese elust hoolimata õnnetumaid rusude alt ja tulivad wabatahtlikult wahi pääle. Sõjawäe majad on rusuhunikud, palju püssa rikutud, ohwitserid on oma waranduse kautanud ja seisawad kõige oma pere dega pääwarjuta. Kindral Friede ja tema abikaasa ning laste haigused on paranemas. Oma ametit ei jole Friede mitte teiste kätte annud. Müksatused on oma jõu kautanud, siski kestawad nad ikka edasi.

Sõjainistrile, Semiretšje wäe-
jau kommondöri kindralmajori Friedelt.
Wernöis 29. lehek. kell 9, 42 m. õhtul.
„Teie kõrge ekstsellentfi armuline osawõt-
mine on mind sügawaste liigutanud ja
määramata tänuga täitnud. Mina ja
mu pere oleme Issanda imelise armu
läbi päästetud ja ainult raskeid haamu
pää ja jalgade külgi saanud. Sõjawägede
üle käsuandmist ei ole ma mitte käest ära
annud. Ma olen tarwilisi käskusi annud,
mis üleüldise raske oleku kohased on.“

Sõjainistrile, steppide kin-
dralkubernerilt. Omskis, 30. lehek.
kell 6. p. l. „Kõige kõrgema armu näi-
tust teatas piiskop Neofit rahwale palwe
lõpetusel wäekirikus, mille järele keiserliku
häätegija hää käekäigu eest palwet tehti.
Pärast kuulutas kuberner linnas ümber
sõites rahwale ise oma suuga keiserlikku
armu. Sõjawäed ja inimesed on süga-
waste liigutatud keiserliku armu näitamise
ja Keisri abi läbi nende hädas ja palu-
wad Jumalat, et tema meie palju armas-

tatud Keisrit ja termet Keisri maja hoialks.

28. leheluu ööst 29-ni jäi wärisemine märksa wähemaks ning 29. oli teda weel wähe tunda. Kõigekõrgema arm on inimestele palju julgust annud, kes ikka weel hirmsa õnnetuse mõju al ära rääkimata ehmatusega oliwad täidetud. Ilm on jõe ja sellepärast pääwarjuta inimestele hääd. Rus tarwis, sinna saawad hurtfikud ehitatud. Loiduse materjali muretsemise juures ei waadata mingisuguse waewa pääle. Ühes ligidal Kasakate külas on tirik ja tats maja fisse kuffunud. Surma saanud inimeste arm on siia maale 140 pääle tõusnud, nende seas 105 last."

Nende ametlikkude teadete juurde tõi telegramm weel selle sõnumi, et Bernõi maawärisemine 328 inimese elu maksnud, nendest olnud 129 täiskaswanud ja 199 last. Üleüldse saanud üle 500 inimese wigastatud, nendest 152 õige rängaste. Maawärisemised on weel üle terve kuu aega pääle õnnetuse edasi kestnud. Bernõi ja Taschkenti wahel on Keskelenti ja Usun-

agatschi jaamas lõik kiviinajad ja korsk-
nad ning ahjud puunajades puruks lange-
nud, mille juures ka 4 inimest surma saa-
nud. Bernõist 15 wersta Uksa jõel on
igal pool maapiina sees hirmsad lõhed,
milledest weji kõrgele üles wõolab. Selle
juures saiwad 52 Wenelast ja hulk Kir-
gislast, kelle arwu ei teata, surma.

Bernõist kirjutab keegi, kes ise oma
filmaga seda hirmust õnnetust on näinud,
Wene ajalehe Неделя-s järgmise kirja:

„Shtul enne maawärisemist oli taewas
täieste pilwita; tasane soe tuuleõhk liigutas
hiljufeste puude lehta; eesolewast hädast, mis
järgmisel hommikul magawa linna pääle
tuli, polnud kuskil mitte wähematti märki;
ainult loojaminewa päifese aruldane
weripunane tera, peaaegu ilma kiireta,
näis midagi iseäralist juhtumist tähendama.
Smeline waiwus sai terwes loodusel; ei
olnud lõu lõõritust ega elajate häälitsemist
kuulda; lõik oleis nagu tulewa häda aima-
misel elu kantanud. Araseletamata rahu-
tus rusus hinge. Mina ei jäänud sell õöl

mitte magama, ja kuulsin selgeste esimest kerge raputust. See oli kellu 4 15 minutit. Raputus oli hakatuses nii nõrk, et teda waewalt wõis tunda. Pea oli nagu kaugel mürinat ehk eemalt raudteerongi lähenemist kuulda. Mina läksin majast wälja. Niisamasugune surma waitus, nagu õhtulgi, walitses ümberringi. Minuti 15 pärast hakkas maapind hirmsa mühinaga ühest kohast teise kõikumama; maha-langewate majade pragin kajas igalt poolt kõrwu, telliskiwid, prügi, muld, lauad, palgid lendasiwad tolmates ümber ja terwed seinad ning katused kukkusiwad kokku. 2½ minuti järele seisis linna asemel ainult weel suur tolmu sammast. Esimesel filmapilgul oleks nagu kõik surnud olnud, kuski polnud ka kõige wähematki häälekest kuulda. Kui esimene ehmatatus, mis inimesed üsna kangeks oli teinud, mööda läks, kajasiwad appihüüdmised, õnnetumate oigamised ja elajate hammumised läbi segamine. Ehmatusel polnud otsa ega määra. Hirmus õnnetus oli sündinud: 200 ini-

mest olivad surma leidnud ja lugemata hulk haamu saanud. Rõige rohkem oli õnnetumate seas naisterahwaid ja lapsi. Palju werd tarretama panewaid sündmuji nägi linn sel hommimikul. Siin sureb ema, kui ta tõik oma lapsed on päästnud ning weel wiimast rinnalast majast wälja tooma tõtab. Sääl hakkab palk põgenejale jalgu ning tõmbab ta rängalt keset prügihunikut maha, imeja laps käte wahel. Ühel kohal on ema, kes õhtul weel noortjugu saanud, kiwihuniku al woodist läbi haugu, mis sinna sisse sündinud, wälja roninud ja sel wiisil ennast oma lapsega päästnud. Tälle teisel kohal on tiisikus haige naisterahwas enese häda ära unustades majasse jäänud, et wiit last wälja wiia; ta on juba majast wälja jooksnud, aga hoowist uulitsale tülles jääb ta maha langewa wärawa alla. Rõigi õnnetuste seas olivad ka mõned naljamaulised juhtumised. Nõnda puges keegi riidekappi ja pääsis selle läbi hukatusest; teine ronis sängi alla ja jäi ka õnnetorral elusse. Õnnetuse juures

näidati üleüldse palju waprust üles, iteäranis soldatite poolt. Üks soldat kannab langewate kive, laudade ja palkide al just sel ajal, kui wärisemine kõige kõwem on, terwe perekonna lagunewast majast wälja; teine kaewab mahalangewa müüri al ühe inimese prügi hunikust wälja. Kõike seda häda ja ebastust ei suuda kellegi sulg kirjeldada. Terwe linn oli täieste ära häwinenud. Kõik awalikud kohad, kuberneril loss, kirikumaja, pois- ja tütarlaste gümnaasium, kõik kirikud, hospital, kasarmud, ühe sõnaga, kõik kindlad ehitused, eramajad olgu üsna nimetamata, kõik mis kivist, telliskivist, sawist ja lubjast, langefiwad määratumaks rusuhunikuks folk; ainult puumajad jäiwad weel ülesse, aga nendegi sees kukufiwad forstnad ja abjud fisse ning palju wajufiwad wilta. Üleüldse ei ole terwes linnas üht ainustki maja seisma jäänud, milles weel wõiks elada. Pääle selle häwituse linnas, sündis mägedes suurewiifiline ja hirmus muudatus: määratumad kaljud katkesiwad maha,

terwed mäe lõhestifud ja orud wajuſiwad mulda ja kima täis ning matſiwad majad ja metsad, inimesed ning elajad oma alla. Nagu häda ja ahastuſe krooniks wajuſiwad mitmeſt oruſt linna poole ſuured jopamäed, hakatuſes wäga paſſud, mõnda ſülda kõrguti ja laiuti ſülda 50. Sopp wajuſ pikkamifi edaſi, tunnis ainult mõningad arſſinad, aga ta tuli wähet pidamata, kõiki ära häwitades, mis ees oli. Ära hirmunud rahwas ootas igal minutil juba oma otſa ja hukatuſt. Pea hakkafiwad jutud ümber käima, et ſee muda-mäe liikumine meſti ſündima tulepurtskaja mäe ettekuulutaja olla. Kaks päewa läſſiwad uufi õnnetuſi oodates kõige ſuuremas ahastuſes mööda, mille käes palju pääſt nõdraks jäiwad. Kõige ſelle pääle tuliwad weel Kirgiſid õnnetumaid riisuma ning fiſendasiwad uulitſatel: „ſu, ſu!“ ſee tähendab: weſi, weſi! Mis fiis ſündis, ſeda ei ole enam wõimalik õieti mõtelda. Kõit, kes wõifiwad jookſta ehk jõita, põgenefiwad hirmsas ehmatuſes linnalt wälja,

et lähematel mäekinkudel wee eest pääsmist leida. Palju tikkusiwad puude otja; mõned kargasiwad wahutawasse jõkke ja tahtsiwad jalgsi läbi minna, sest et suured wihmasajud silla enne juba ära oliwad wiinud. Õnneks jõudis weel sõjawägede ja politsei hoolas tegewus kartust vähendada ja inimesi waigistada. Mõned Kirgisidest wõeti wangi ja teised kihutati linnast wälja. Pea oli näha, et wett kuskilt tulemas ei olnud, ja mudamägi jäi ka seisma, sest sõjawägi oli mägedelt tulnud wee ta tagast ära lastanud jooksta. Kui rahwas ehmatusest oli ärganud, otsis ta kartuse sünnitajad üles ja hakkas seda neile kätte maksma. Sõjawäed pidiwad Kirgiisid rahwa wiha eest päästma.

Terwe linn elab nüüd lausa taewa all. Õnnelik see mees, kel wõimalik oli Kirgiislaste käest hirtsiku üürida, millede eest need nüüd kolme ja neljakordse hinna wõtawad. Teised elawad telkides ehk magawad terve perekonnaga oma wantri all.

Rahju on millionisid; palju jäiwad ka hoopis riietefiski ilma. Rahel esimesel õnnetuse päeval ei olnud terwes linnas tükifest leiba saada, sest et maawärisemise hommikul weel kufagil ahju ei olnud koe- tud. Sellest tuli õnneks ka, et tulekahju- sid ei olnud, mis waese rahwa häda weel hirmsamaks oles teinud. Wiimaks hakati ümberkaudu maalt leiba ja muud toidu- fraami linna wedama ja näljastele wälja jagatama. Kõige selle aja kestsiwad maa- wärisemised ikka edasi, kord kõwemalt, kord nõrgemalt. Mida nõrgem wärin, seda ennem on ta eelkäijat mürinat kuulda ning seda kauemine see mürin kestab. Maawärisemise laened on mägede poolt tul- nud ning lõunast põhja poole edasi liifu- nud, mida maha langenud majadest ja müüridest näha: Lõuna ja põhjapoolsed müürid langesiwad kõit pea terwelt maha. Mõned ehitudes, nagu Raaromi kirik, langesiwad filmapilguga nii maha, et katus terwelt rusuhunitu otja järele kukkus. Mitmes kohas sündisiwad maapinna sisse

mõne tolli laiused praud, mõned tähe, mõned risti näulised, mõned jälle käiswad teeru kombel edasi. Nendest pragudest tuli esimesel filmapilgul wett wälja. Paljus kohtades wajus maa lõhede sees weerand arshina ja rohlemgi sügawale.

Kuus päewa hiljem rääkis Hospitali pääarst: Esimestel õnnetuse päewadel toodi wahetpidamata haawatuid ja surmuid minu juurde, nüüd tuuakse hirmu pärast hulluks läinud inimesi. Siamaale on 150 linnas rufude alla jäänud inimest awalikult kuulutatud, aga palju saawad weel juurde leitama. Üks minu tuttam perekond, nimega Schtšerbakow, kel Umatinka orus mesipuu näd oli, sai maawärisemise läbi unest üles aetud. Ohmatanult jooksiwad nad linna poole. Nad oliwad pea Umatinka jõe juurde jõudnud, kui häliste suure sawimäe, umbes 300 sülda lai ja 15 kõrge, eneste ees nägiwad, mis aga ruttu nende poole weeris. Õnnetumad kargasiwad tagasi, aga paraku oli juba hilja — mägi wajus

— pääle ja mattis nad oma olla, ainult mini lapsega jäi weel elusse. Ta seisib wööft saadik jami sees, laps käte wahel, kust üks Kasaf ta wälja kiskus. Kuulu järele on Kirgisid üle 1000 nime se kautanud, mis küll wõimalik wõib olla, sest et nad sell ajal oma loomadega enamiste mägedes elawad.

* * *

Sirmus on see õnnetus, millest siin mõnda oleme teatnud. Kelle sulg jaksaks niisuguse sündmuse koledust täieste kirjeldada! Terwe perekas linn ja ümberkaudu maa on kõigest oma warandusest, pääwarjust, riie test ja toidust paljaks riisunud, suurel hulgal walutawad weel rasked haawad ihu külles ja weel raskemad südames kadunud omaste pärast — kurbdus ja meele ära heitmine on üleüldine. Aratagi nende wiletsus ka meie Gestlaste seas kaastundmust ja härdat meelt, nende wastu, kelle inimlist wiletsust meie wäikeste armuannete läbi wõime wähendada. Tehkem seda!

Сид 10 коп.

Доволено цензурою. — Дерить, 16. Августа 1887 г.

